

ROCZ
NIK
LUBUSKI
BIBLIOTEKI

K LUBUSK
(86)

14

ROCZNIK
LUBUSKI

ROCZNIK LUBUSKI

XIV

LUBUSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
ZIELONA GÓRA 1986

REFORMACJA
NA POLSKICH
ZIEMIACH ZACHODNICH
W 500-LECIE
URODZIN MARCINA LUTRA

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Marian Eckert, Edward Hajduk, Marian Kopij,
Wojciech Pasterniak, Hieronim Szczegóła (red. nacz.),
Andrzej Toczewski (sekretarz)

REDAKTOR TOMU

Hieronim Szczegóła

P-12777

JSBN 83-00-02282-1

Wydano przy dotacji finansowej
Lubuskiego Komitetu Upowszechnienia Prasy
w Zielonej Górze

K/13-2/187

WSTĘP

Staraniem Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Komisji Historii Lubuskiego Towarzystwa Naukowego w Zielonej Górze dnia 16 grudnia 1983 roku w siedzibie Towarzystwa odbyła się sesja naukowa na temat — „Reformacja na polskich ziemiach zachodnich. W 500-lecie urodzin Marcina Lutra”.

Na program sesji złożyło się sześć referatów przygotowanych przez reprezentantów ośrodków naukowych Poznania (doc. dr hab. Zygmunt Boras, doc. dr hab. Jolanta Dworzaczkowa), Wrocławia (mgr Henryk Dominik, mgr Jan Harasimowicz, dr Bronisław Turoń) i Zielonej Góry (dr Jerzy Piotr Majchrzak).

Autorzy referatów zajęli się różnymi aspektami ruchu reformacyjnego, a zwłaszcza luteranckiego (jego społecznym podłożem, charakterem, narastaniem, oddziaływaniem, wkładem) na utraconych polskich ziemiach nadodrzańskich (Śląsk, Środkowe Nadodrze, Pomorze Zachodnie) oraz w Wielkopolsce, naturalnie nie bez związku także z innymi częściami szesnastowiecznej Polski. Była też dyskusja, w której głos zabrali: doc. dr hab. Władysław Korcz (problem pracy w ideologii polskiego protestantyzmu), mgr Jan Harasimowicz (luteranizm a związki ziem nadodrzańskich z Macierzą) i ksiądz senior ewangelicko-augsburskiej diecezji wrocławskiej Józef Pośpiech (współczesność Kościoła Ewangelicko — Augsburskiego na polskich ziemiach nadodrzańskich).

Uczestnikami sesji byli zainteresowani jej problematyką pracownicy i studenci zielonogórskich uczelni, nauczyciele, pracownicy kultury, działacze społeczni.

Obradom przewodniczył i dokonał pewnego uogólnienia ich dorobku prof. dr hab. Jerzy Topolski.

W związku z sesją Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej zorganizowała wystawę książki — „W 500-lecie urodzin Marcina Lutra”.

Niniejsza publikacja zawiera podstawowy materiał sesji (referaty, podsumowanie).

Kazimierz Bartkiewicz

Zielona Góra, 20 maja 1984 r.

SPIS TREŚCI

REFORMACJA NA POLSKICH ZIEMIACH ZACHODNICH W 500-LECIE URODZIN MARCINA LUTRA	5
KAZIMIERZ BARTKIEWICZ — Wstęp	7
JAN HARASIMOWICZ — Reformacja luterkańska na Śląsku. Ideologia. Liturgia. Sztuka	9
BRONISŁAW TUROŃ — Początki Reformacji we Wrocławiu	39
ZYGMUNT BORAS — Pomorze Zachodnie w dobie Reformacji	51
JERZY PIOTR MAJCHRZAK — Zielonogórzanie z kręgu Marcina Lutra	73
JOLANTA DWORZACZKOWA — Luteranizm w Wielkopolsce i jego społeczno-narodowe aspekty	79
HENRYK DOMINIK — Z wczesnych dziejów Reformacji w Polsce	89
JERZY TOPOLSKI — Próba niektórych uogólnień	97
 ARTYKUŁY I SZKICE	 101
ANDRZEJ MARCINKIAN — Z badań nad epoką brązu i wczesną epoką żelaza na Ziemi Lubuskiej	103
MARIAN KWAPIŃSKI — Uwagi o genezie grobów kurhanowych ludności kultury łużyckiej w dorzeczu Odry	119
EDWARD DĄBROWSKI — Wczesnośredniowieczny Bytom Odrzański	151
TOMASZ JAWORSKI — Zarys dziejów Żar i ziemi Żarskiej	163
OLGIERD BORKOWSKI — Powstanie i rozwój opactwa cysterskiego w Paradyżu-Gościkowie w XIII—XIV wieku	177
CZESŁAW KONATKIEWICZ — Problematyka rozwoju przemysłu w działalności komitetu wojewódzkiego PZPR w Zielonej Górze	213
JERZY MAJCHRZAK — Problemy upowszechniania kultury w dokumentach wojewódzkiej instancji PZPR w Zielonej Górze w latach 1950—1956	251
ALFRED RÖSLER — Termika Jeziora Ślawskiego	271
EDWARD HAJDUK, JANINA SOSIŃSKA — Aspiracje życiowe uczniów ostatnich klas szkoły podstawowej nr 13 w Zielonej Górze oraz ich rodziców	295
ANDRZEJ ZIENTARSKI — Jeńcy wojenni na Pomorzu Zachodnim w ostatniej fazie wojny	323
JAN OLESIK — Ewakuacja Oflagu II C Woldenberg	331
ANDRZEJ TOCZEWSKI — Obozy jenieckie na terenie III Okręgu Wojskowego Wehrmachtu w końcowej fazie wojny	343
TADEUSZ SOJKA — Ewakuacja jeńców wojennych z obozów jenieckich w Żaganiu w lutym 1945	351